

Järna & Vårdinge

KYRKOBLAD

Juni, juli och augusti 2016

I detta nummer

Vägkyrka

Ny webbsida

Sommarmusik

Järnas kyrkohistoria

Svenska kyrkan
JÄRNA-VÅRDINGE PASTORAT

- 3 Kyrkoherdens krönika
- 4 Kyrkorådet informerar
- 5 32,5 miljoner tack
- 8 Svenska kyrkans nya webbplats
- 9 Sommarkyrka 2016
- 10 Sommarens vägkyrkor
- 11 Varför ska jag konfirmera mig?
- 12 Sven avtackades
- 13 Överjärnas kyrkohistoria
- 16 Svenska kyrkan i utlandet
- 17 SKUT:s årsmöte
- 17 Ändrad begravningsavgift
- 18 Bibelns röda tråd
- 19 Gravboken uppdateras
- 20 Sommarmusik i Vårdinge
- 21 Sommarmusik i Järna
- 22 Kommande gudstjänster
- 23 Notiser
- 24 Bli medlem

JÄRNA-VÅRDINGE PASTORAT

BESÖKS- OCH POSTADRESS
Kyrkvägen 10, 153 32 Järna
E-post: jarna-vardinge.pastorat@svenskakyrkan.se
Telefon: 08-551 747 20

ÖPPETTIDER EXPEDITIONEN
Helgfri vardag kl. 10.00–14.30
Lunchstängt kl. 12.00-13.00

KYRKOGRÅDSFÖRVALTNING
Gravskötslar, gravrätter med mera
08-551 782 14
Anders Andersson, kyrkogårdsföreståndare
Tel: 08-551 782 16
anders.g.andersson@svenskakyrkan.se

ANSVARIG UTGIVARE
Johan Lundgren, vikarierande kyrkoherde
johan.lundgren@svenskakyrkan.se
Växel: 08-551 747 20

LAYOUT
Daniel Claesson, informatör

TRYCK
Kringel-offset

OMSLAGSBILD
Alex & Martin / IKON

KYRKORÅDET
Birgit Jahnson, ordförande 070-832 95 30
Susanne Bergström, vice ordf. 076-648 27 26

KYRKOFULLMÄKTIGE
Gösta Hoffman, ordförande 070-874 92 35
Susanne Bergström, vice ordf.

ÖVERJÄRNA FÖRSAMLINGSRÅD
Christina Fritshammar, ordförande 070-673 75 98

YTTERJÄRNA FÖRSAMLINGSRÅD
Gösta Hoffman, ordförande 070-874 92 35

VÅRDINGE FÖRSAMLINGSRÅD
Birgit Jahnson, ordförande 070-832 95 30

HEMSIDA
www.svenskakyrkan.se/jarna-vardinge

FACEBOOK
Svenska kyrkan i Järna och Vårdinge

Järna & Vårdinge Kyrkoblad delas ut fyra gånger per år.

Nu är Guds tid

TEXT JOHAN LUNDGREN

När jag blir ombedd att skriva några rader till sommarens kyrkoblad är det sent i april. Aprilvädret är växlande som det ska vara. Sol, snö, hagel, regn och frostiga morgontimmar. Försommarsolen som värmer känns långt borta, men nu får jag njuta av vitsippor, blåsippor och fågelsång. Sommaren känns långt borta, men förväntningarna finns där. Planeringen är sedan länge påbörjad. Stora är förväntningarna på vad som ska ske när vi är där.

Målen är uppsatta: I sommar ska jag vara mer med mina barn, måla staketet, besöka vänner och jag ska börja motionera. Ja, de kan se olika ut beroende på var i livet vi befinner oss. För dem som går i skolan hägrar sovmornar utan måsten. För de yrkesverk-samma väntar semester. Bilderna och förväntningarna ser olika ut. Vi lägger mycket möda på att förbereda oss inför sommaren och har också många tankar kring hur det ska bli. Det kanske är så att de egna önskningarna kan bli till ett ok på axlarna.

I bästa fall får vi känna att våra förväntningar går i uppfyllelse. Vi lägger mycket energi på tankar om framtiden, den tid vi faktiskt inte vet något om. Vi planerar och skapar oss bilder. I tanken är vi i framtiden. Det som är för ögonen just nu missar jag så lätt när tanken är två veckor eller en månad fram i tiden. Inledningsorden från familjemässan börjar: ”NU är Guds tid”. De får hjälpa oss att vara i nuet. Att vara i nuet är inte lätt. Mycket av det som ligger i framtiden tar vår uppmärksamhet.

För några år sedan befann jag mig i en intensiv period i livet. Helt plötsligt insåg jag att det var det sommar. Våren, med allt som jag brukar njuta av och med glädje titta på, hade övergått i sommar. Blåsipporna, de blommande körsbärsträden, den intensiva fågelsången, allt var förbi. Jag hade varit

någon annanstans. På väg, men inte här och nu. Vi lever våra liv med livspussel som ska gå ihop. Många minnesvärda ögonblick passerar, vi är inte där. Att se och vara i nuet och att inte planera sönder ledigheten är svårt. Jag behöver tillåta mig att ta fram en bok som jag länge velat läsa, eller en bok som jag redan har läst - men funnit stor glädje i. Den där boken som gav något att ha med på livsvandringen. Det kan vara de stora romanerna eller en deckare som ger bilder av människor.

Vi kan känna igen oss i gestalternas tankar och handlingar. Jag får stanna till och tillåter mig att sitta med metspöet eller med kaffekoppen och bara vara. Att gå in i kyrkan och sitta i stillheten i den svala stenkyrkan när solen gassar eller regnet öser ner. Där vid metspöet, kaffekoppen eller i kyrkan får Tomas Tranströmers ord i dikten *Romanska bågar* tala till mig:

[...]En ängel utan ansikte omfamnade mig och viskade genom hela kroppen: "Skäms inte för att du är människa, var stolt! Inne i dig öppnar sig valv bakom valv oändligt. Du blir aldrig färdig, och det är som det skall."

Det är stort att vara människa. Det är nu jag lever, inte i morgon. Så får orden om att ”Nu är Guds tid” tala till mig.

Se, känn, lukta och lev. Låt de möten du gör ta tid, låt dagen vara långsam och upplevelserik.

NU ÄR GUDS TID!

Johan Lundgren, vikarierande kyrkoherde

Kyrkorådet informerar

Här informerar kyrkorådet om vad som händer i pastoratet. Ordförande Birgit Jahnson har ordet. Hör gärna av er till henne om ni har frågor.

TEXT BIRGIT JAHNSON

Tack till dig som hör av dig

Det är så fantastiskt roligt att få lite återkoppling från er som läser vårt kyrkblad, med synpunkter och önskemål om vad ni vill läsa om och att ni berättar vad ni vill veta mer om.

Vi tar tacksamt emot fler önskningar och ”tyckanden” från er alla. Skriv ett enkelt brev, skicka ett mail eller lämna in dina funderingar till expeditionen, så att vi får ta del av vad just *du* tycker.

Vi skall försöka uppfylla era önskningar så gott vi kan.

Framtiden för mynt och sedlar

Vi ser redan nu vissa svårigheter med att mynt och sedlar inte finns i var mans plånbok längre. Nu är det kort som gäller i de flesta fall, vilket gör att kollekt-hantering och försäljningstillfällen blir mer svårhanterligt.

Kyrkorådet har gett vårt ekonomiutskott i uppdrag att se över problemet och komma med förslag.

Redan nu har vår nye kyrkokamrer sett till att du som har möjlighet att betala via mobil eller med kort skall kunna göra det, information kommer att finnas i våra kyrkor.

Framtiden trycker på penninghanteringen även i kyrkan, vare sig vi vill eller inte.

Besöksgrupp till Zaube

Kyrkorådet har beslutat att skicka en mindre arbetsgrupp på fem personer till Zaube för att se hur deras arbete fortskrider med mat till barngrupper, medicin till behövande och renovering av deras församlingshem.

Pilgrimsled, karta och informationstext

Pilgrimsvandringar har blivit allt vanligare och efterfrågat även i vårt pastorat. Därför arbetas det just nu med att få fram ett första förslag till en led med karta och informationstext. Förhoppningsvis kan ett förslag finnas framme till hösten.

Kyrkoherdevikariat under sommaren

Johan Lundgren från Södertälje kommer att vikariera som kyrkoherde i pastoratet under tiden 9 maj - 31 augusti. Under semestertiden går även Markus Klefbeck in som kyrkoherdevikarie.

Rekryteringsprocess av ny kyrkoherde

I skrivande stund (april) pågår ett intensivt arbete för att få alla bitar på plats i processen för att hitta en ny kyrkoherde till pastoratet. Annonsering har varit ute i kyrkans tidning under en tvåveckorsperiod och sista ansökningsdag var 31/3 2016.

Pastoratets hemsida har också haft annonsering med utförlig text om det som vi önskar finna hos vår nye kyrkoherde.

När du läser detta i nya kyrkbladet för sommaren ber och hoppas vi att vi nått framgång och funnit vår nye kyrkoherde. Har vi inte lyckats så fortsätter arbetet under hösten.

Årsredovisning 2015

Årsredovisningen för 2015 är klar. Detta år har den redovisats för kyrkorådet på ett delvis nytt sätt.

Vår nya kamrer har tagit fram cirkeldiagram för intäkter, verksamhetskostnader, driftskostnader och begravningsverksamhetens verksamhetskostnader var för sig. Detta gör att vi har en bra översikt över våra olika verksamheter och deras kostnader, en stor hjälp inför kommande budgetarbete. Detta gör att vi enklare kan avgöra vad vi behöver satsa på, för att alla delar i vårt arbete ska behandlas lika.

Vi ser med glädje att resultatet för 2015 uppgick till 1 784 000 kr, vilket kan jämföras med ett budgeterat underskott på 352 000 kr. Överskottet kommer av att vi nu äntligen har fått kyrkobyggnadsbidrag och kyrkoantikvarisk ersättning för de arbeten som gjordes 2013-2014.

Efter redovisningen 2015 ser vi nu med tillförsikt fram emot arbetet 2016 och budgetarbetet inför 2017.

32,5 miljoner tack!

32,5 miljoner kronor. Så mycket pengar samlades in under Svenska kyrkans fasteinsamling.

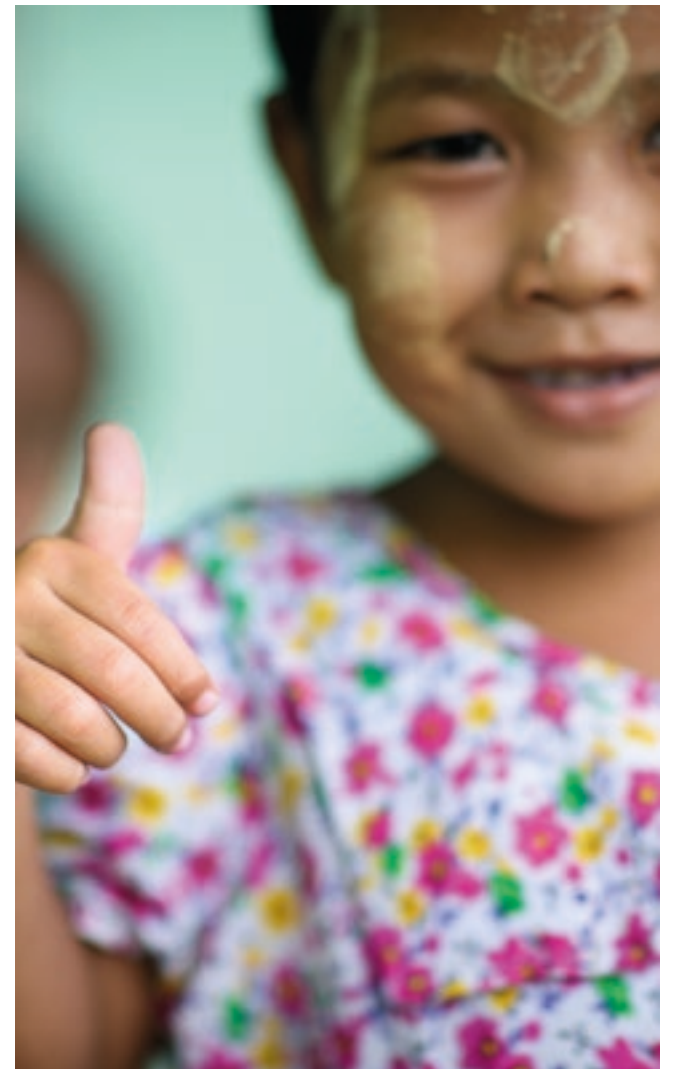
Tillsammans med julkampanjen har hela 77,8 miljoner kronor samlats in till Svenska kyrkans internationella arbete. Det är helt fantastiskt!

Fasteinsamlingens tema 2016 var *Maträtten - för allas rätt till mat*. Samtidigt pågår just nu en av vår tids största svältkatastrofer. I östra och södra Afrika är situationen akut för miljontals människor som har drabbats hårt av uteblivna regn, förstörda skördar och brist på vatten.

Svenska kyrkan finns på plats i Etiopien och Zimbabwe (genom ACT-alliansen) och bidrar med akuta insatser. Men behovet av hjälp är stort och bara en bråkdel av de pengar som behövs har samlats in.

Så kan du bidra

Du kan bidra med pengar genom att SMS:a **TORKA** till 72905 (och skänka 100 kronor). Du kan även swisha till 9001223 eller sätta in pengar på plusgiro 90 01 22-3 eller bankgiro 900-1223. Märk alla betalningar med **TORKA**. Tack för ditt stöd!

Psalm 199: Den blomstertid nu kommer

Psalm 199, Den blomstertid nu kommer, är nog en av våra mest populära psalmer. Detta är de två första verserna.

*Den blomstertid nu kommer
med lust och fågring stor:
du nalkas, ljuva sommar,
då gräs och gröda gro.
Med blid och livlig värma
till allt som varit dött,
sig solens strålar närma,
och allt blir återfött.*

*De fagra blomsterängar
och åkerns ädla säd,
de rika örtesängar
och lundens gröna träd,
de skola oss påminna
Guds godhets rikedom,
att vi den nåd besinna,
som räcker året om.*

Pilgrimsvandring i sommarkväll

Lätt vandring i Järna med omnejd

Tisdagen den 14 juni

och

Tisdagen den 16 augusti

Samling vid Överjärna kyrka kl 18,
åter ca kl 21.

Ta med enkelt fika till pausen,
om så önskas.
Välkommen till fots.

Vid frågor

Kontakta Lena & Lasse Wiklund
08-551 731 38

Öppen parklek i Järna

För alla åldrar

**13, 14 och 15 juni
kl 10.00-14.00**

Vi håller till i parken utanför
församlingshemmet i Järna.

Det finns spel och utomhusaktiviteter.

Vid lunchtid grillar vi korv och
serverar även kaffe och saft.

Ingen anmälan eller avgift.

Välkommen

hälsar Cicci, Johnny och Kerstin

ÖPPNA FÖRSKOLAN

Öppna förskolan i Järna och Mölnbo
har nu sommarstängt. Vi tackar för
vårterminen och önskar alla våra
besökare en skön sommar.
Vi öppnar igen vecka 37.

Hälsningar från Cicci, Eva och Kerstin!

Du är viktig

Du vet väl att du kan
vara frivillig hos oss?

- Vill du möta människor?
- Vill du baka en kaka?
- Vill du bli kyrkvärd?
- Har du en annan idé?

Ta kontakt med oss

Diakon Jenny Heickell

08-551 782 17

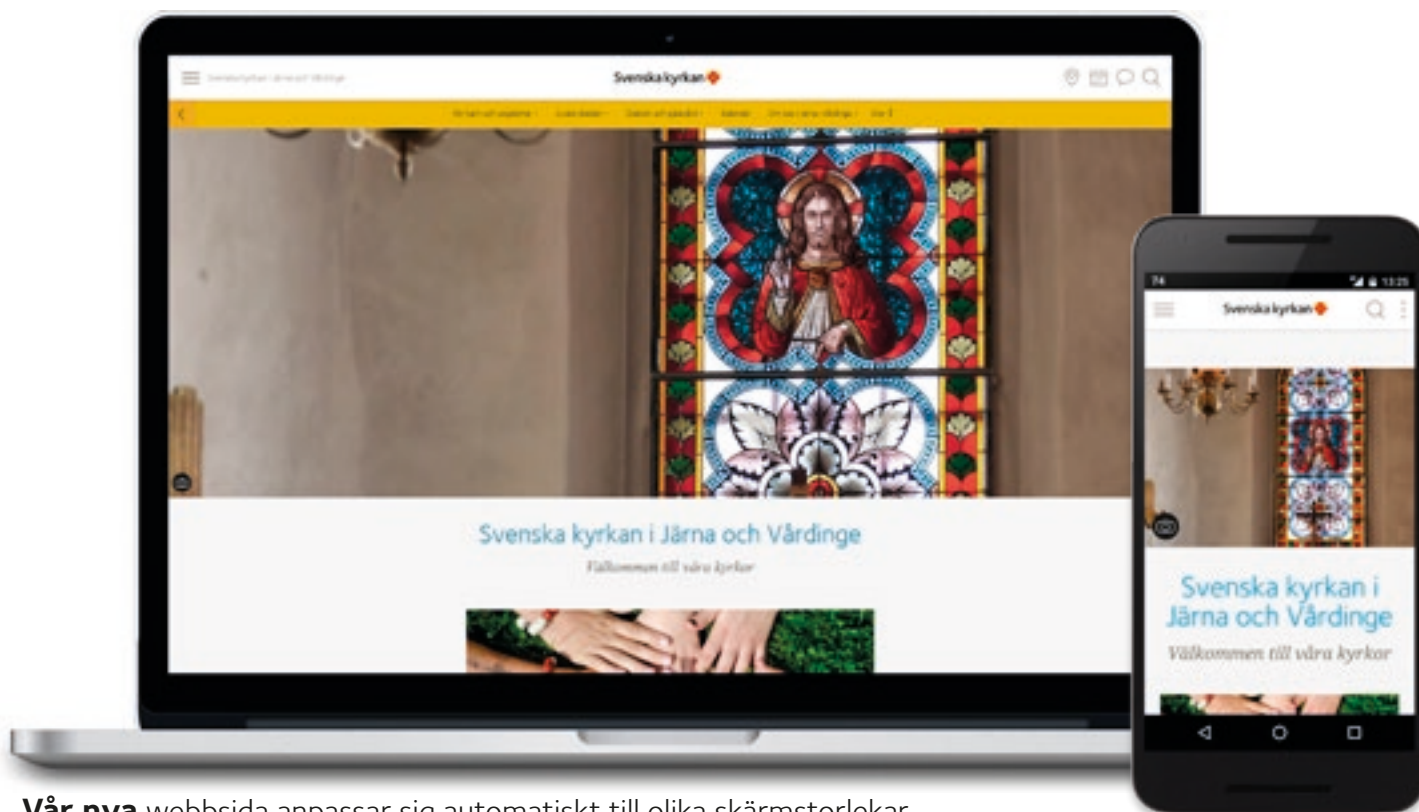
jenny.heickell@svenskakyrkan.se

Församlingsexpeditionen

08-551 747 20

Välkommen till Svenska kyrkans nya webbplats

TEXT OCH BILDMONTAGE DANIEL CLAESSION

Vår nya webbsida anpassar sig automatiskt till olika skärmstorlekar.

Svenska kyrkans webbsida förändrades i april. Nu möts besökarna av en helt ny design som anpassar sig efter den enhet du använder. Även webbplatsen för vårt pastorat har uppdaterats.

Den 25 april lanserades Svenska kyrkans nya webbplats. Den ser lika bra ut i en mobiltelefon som i en surfplatta eller på en datorskärm. Den nya startsidan har fokus på sökfunktionen, istället för en massiv huvudmeny. Designen är luftig och modern.

Enkelt att hitta

Järna-Vårdinges webbsida har också uppdaterats med ny design, större bilder och ett tydligare upplägg. Redan på startsidan finns tydliga länkar till sidor om dop, konfirmation, vigsel och begravning. Du hittar också enkelt information om kommande

gudstjänster, kontaktuppgifter till vår personal och du kan läsa om medlemskap i Svenska kyrkan. Adressen till vår webbsida är samma som tidigare: svenskakyrkan.se/jarna-vardinge.

Projektets bakgrund

Utvecklingen av Svenska kyrkans nya webbsida har pågått sedan våren 2015. Men redan 2014 genomfördes en förstudie.

I januari i år släpptes Svenska kyrkans alla lokala webbadministratörer in i det nya verktyget. Då påbörjades arbetet med att uppdatera alla församlingars webbplatser

inför lanseringen av den nya sidan i slutet av april.

Har du synpunkter på pastoratets webbsida? Hör då gärna av dig till vår expedition, 08-551 747 20.

Digitala kyrkoblad

Du vet väl om att du kan läsa Järna & Vårdinge Kyrkoblad på vår hemsida? Här hittar du självklart det senaste numret, men även ett arkiv med äldre tidningar.

Du kan ladda hem tidningarna till din telefon, surfplatta eller dator, eller bläddra i det senaste numret direkt i din webbläsare.

Sommarkyrka i Överjärna 2016

Välkommen till sommarkyrkans program i Överjärna kyrka. I år bjuder vi in till tre samlingar i juli. Programmet börjar klockan 11 och pågår till 11.45. Därefter serveras lunch i församlingshemmet.

7 juli

Michael Augustsson

DET SANNA ANNORLUNDA
Piano och sång

14 juli

Musikgruppen RAA

VISOR I FOLKTRON

Stellan Sagvik, flöjter, keltisk harpa och sång.
Kaj Magnusson, gitarrer, domra, mandolin,
bouzouki och sång

21 juli

Trio, Kalles kaffe

KÄRLEK OCH LIVET

Piano, gitarr, fiol och trumpet
Rebecca Jaxhagen
Otto Remmer
Aron Schoug

Våra kyrkor är öppna i sommar

Har du vägarna förbi Överjärna, Ytterjärna eller Vårdinge kyrka i sommar? Välkommen till våra vägkyrkor.

Vårdinges vägkyrka är först ut. Den är öppen varje dag från 25 juni till 10 juli.

Ytterjärnas vägkyrka är öppen 10 juli till 24 juli. Här finns även en konstutställning i kyrkskolan.

I Överjärna blir vägkyrkan den 24 juli till 7 augusti.

Det blir andakt i kyrkorna varje dag kl 14. Ansvariga finns på plats för guidning av kyrkorummen och omgivningarna, eller för samtal. Passa även på att fika.

DATUM FÖR VÄGKYRKORNA

VÅRDINGE KYRKA 25 JUNI – 10 JULI, 11.00–16.00

YTTERJÄRNA KYRKA 10 JULI – 24 JULI, 12.00–16.00

ÖVERJÄRNA KYRKA 24 JULI – 7 AUGUSTI, 11.00–16.00

Vad handlar konfirmationen om?

TEXT DANIEL CLAESSON * FOTO IKON

Du som börjar åttan till hösten är varmt välkommen att att konfirmera dig. Men vad gör man under konfirmationen? Varför ska man konfirmera sig? Och måste man vara döpt?

Varför ska jag konfirmera mig?

Har du någon gång funderat över meningen med livet? Vad som händer när man dör? Vill du lära dig mer om Gud och kristendomen? Vill du lära känna fler ungdomar i din ålder?

Konfirmationen är ett fantastiskt tillfälle att ställa dessa frågor och lära sig mer om livet, döden, religion och om sig själv.

Vad gör man under konfirmationen?

Under konfirmationsläsningen får du lära dig mer om Bibeln, om Gud och om vår skapelse. Vi leker, läser, pratar, går upplevelsevandringar, sjunger och ber tillsammans.

Måste jag tro på Gud?

Det finnas inga krav på att du ska vara troende för att konfirmera dig. Konfirmationstiden kan vara ett tillfälle då du funderar över livet, om det finns något större. Du lär dig mer om kristendomen, så att du har en bra grund att utgå ifrån.

Måste jag vara döpt?

Konfirmation handlar om att bekräfta sitt dop. Du kan börja konfirmationsläsningen även om du inte är döpt, men för att bli konfirmerad måste du vara döpt. Vi anordnar konfirmanddop för alla som vill döpa sig under konfirmationstiden.

Vilka grupper finns det?

I Järna-Vårdinge pastorat finns tre konfagrunder. Två av dem träffas en vardagseftermiddag i veckan och den tredje träffas en söndag i månaden. Träffarna är vanligtvis i Järna. I slutet åker alla grupper i väg på ett gemensamt läger.

Konfirmationsläsningen börjar i september och avslutas med själva konfirmationen i augusti nästa år.

Hur anmäler jag mig?

Du som är född 2002 eller börjar i åttonde klass till hösten kan anmäla dig till våra konfagrunder genom att kontakta vår församlingsassistent Johnny Stigesjö på telefon 08-551 782 05 eller e-post johnny.n.stigesjo@svenskakyrkan.se.

Sven avtackades

TEXT DANIEL CLAESSION * FOTO HANS GÖTHLIN

Kyrkoherde Sven Alberius har precis gått i pension, efter tre års tjänst i Järna-Vårdinge pastorat.

Söndagen den 10 april var kyrkoherde Sven Alberius sista arbetsdag. Han ledde högmässan i Överjärna kyrka. Kyrkan var helt fullsatt, extra stolar fick plockas fram. Sven predikade utifrån söndagens tema, som mycket passande var *Den gode herden*.

I slutet av gudstjänsten blev Sven avtackad av kyrkorådet och av våra tre församlingsråd. Kyrkokören ledde oss i sång.

Efter högmässan väntade samkväm i församlingshemmet. Här bjöds alla gäster på god mat, kakor och tårta. I samband med detta blev Sven hyllad på nytt och han fick både blommor och presenter.

Vi passar på att tacka Sven för de här åren och önskar honom allt gott i framtiden.

GILLAR DU OSS?

Vi finns på Facebook!

Gilla vår sida, så har du koll på vår verksamhet, kommande gudstjänster och mycket mer.

Vår Facebooksida heter Svenska kyrkan i Järna och Vårdinge

VÅRDINGE SYFÖRENING

Under hösten byter vi tid på Vårdinge syförenings träffar i Postillan. Vi träffas:

Varannan onsdag kl 13.00 - 15.00

Höstens första samling blir den 17 augusti. Därefter träffas vi ojämna veckor till och med den 7 december. Välkommen!

Några drag från Överjärnas kyrkohistoria

TEXT SVEN ALBERIUS

Hos många Järnabor finns det stor kunskap om bygdens historia. Här finns också en aktiv hembygdsförening som tar vara på historien och håller den levande. Jag vill ändå berätta några drag från kyrkans månghundraåriga historia, inte minst för dem som har flyttat hit till Järna på senare år.

Hur kom kristendomen till Järna? *Sjövägen*, som med det mesta under yngre järnålder. Detta skedde under perioden 800 – 1100 e.Kr. Förmodligen har den kommit tidigare, men det har vi ännu inte belägg för. Sannolikt kom kristendomen tillfälligt och kortvarigt i början. Men från och med 800-talet kom den mer tydligt. Detta framkommer bland annat genom de nya fynd som har gjorts i Varnhem, Västergötland.

Kristendomen kom genom enskilda människors kontakter med den kristna kyrkan i andra länder. Ibland genom kristna som var slavar, vilka man köpt på sina resor till kristna länder. Ibland kom kunskapen från handelsmän som följde med nordborna på deras resor tillbaka till Sverige. I vanlig ordning var det människors nyfikenhet på "det nya" som drev på utvecklingen. Ryktesvägen hade man hört om den nya religionen nere i Europa. Kristningsprocessen pågick under lång tid. Det tydligaste sättet att se kristendomens framväxt i vårt land är att studera gravskicket. Något senare kan man också se det på runstenarna. Tidigare under järnåldern brände man i regel de avlidnas kroppar. När människorna antog kristendomen ville man vara rädd om de avlidnas kroppar, man "bäddade ner" kroppen och la den så att huvudet var vänt mot öster. Jesus hade sagt att när han kommer tillbaka på den yttersta dagen skall det vara som en ljungeld som lyser "från öster till väster".

Under 1000-talet började den kristna kyrkan bli mer synlig i historien, men också i bygdens geografi när små träkyrkor började byggas. I våra trakter vet vi namnen på några kristna från denna tid; Botvid (därav Botkyrka) och Eskil (Eskilstuna). Det är inte långsökt att tänka att de varit i Järna också. På 1100-talet möter oss en kristen kvinna vid namn Ragnhild, se vårt kommunvapen.

Kyrkor börjar byggas

Så småningom byggdes kyrkor. Vissa kyrkor byggdes av traktens folk, i andra fall av en rik och mäktig person. I det senare fallet blev det då en gårdskyrka. Ibland går det att se vilka kyrkor som byggdes som det ena eller som det andra. En intressant sak är att kyrkorna byggdes innan socknen och församlingsgränser blivit tydliga. Dessa gränser kom först på 1300-talet.

Överjärna kyrka bör ha byggts av traktens folk, men det är också möjligt att den är byggd som en gårdskyrka i och med att den hade ett östtorn. Tornet var då ett försvarstorn för den mäktiga familjen, ätten eller gården. Enligt vår kyrkoberskrivning "*har kyrkan en fästningsliknande karaktär*" och "*Övervåningen (i tornet) har tjänat som förråd samt till flyktsort i orostider, möjligen också som härbärge för pilgrimer*".

En kvinna och en man framför Överjärna kyrkas norra sida. I dag går en grusgång där muren på bilden stod. Bilden kan vara från slutet av 1800-talet.

Överjärna kyrka före renoveringen 1982.

Senare under medeltiden byggde förmodligen en mäktig familj (eventuellt någon av Folkungaättens kungar) ett eget kapell i anslutning till kyrkan. I dag tjänstgör detta kapell som Överjärna kyrkas sakristia.

Kyrkan skulle välsignas

Innan kyrkan kunde tas i bruk skulle biskopen komma och välsigna den. Det gjorde han inte förrän bygdens folk hade avsatt mark till kyrkobyggnadens framtida underhåll. Sådana gårdar kallades Klockaregård.

När biskopen kom till kyrkan tecknade han med sin kräkla 12 kors på väggen. Detta som en symbol för att kyrkan har samma tro som Jesu tolv apostlar. Man säger att kyrkan är *apostolisk*. Vår kristna tro har vi inte räknat ut själva, utan det är den tro som Jesus har uppenbarat för sina tolv apostlar. Den har sedan förts vidare genom seklerna till oss.

När kyrkan i Överjärna renoverades 1982 såg man ett av dessa kors. Tyvärr beslutade man sig för att måla över det.

När den första kyrkan byggdes, förmodligen på 1000-talet, var det två inventarier som var viktiga att ha; altare och dopfunt. Kyrkan skulle vara en fristad, en himmelsk förebild på jorden. Den som hade vapen med sig fick ställa dem utanför kyrkorummet, därav namnet vapenhus. Bara de som hade tillträde till himmelen fick komma in i kyrkan, alltså de som var döpta. Därför placerades dopfunten alltid vid ingången.

Väl inkommen i kyrkan ställde sig männen på södra halvan och kvinnorna på norra. Madonnabilden (då med vackra färger) som nu står på sydsidan, stod då på norrsidan på ett sidoaltare framför kvinnorna, där predikstolen står idag. På manssidan fanns också ett sidoaltare med en bild av kyrkans skyddspatron. Vilken som var Överjärnas skyddspatron vet vi inte idag. Uppdelningen av män och kvinnor var nog av praktiska skäl. Kvinnorna behövde, som i alla tider, skyddas från männens tafsande.

Altaret hade i sin stenskiva en liten ask med en eller flera helgonreliker.

Så fortgick det kyrkliga livet att växa i bygden. Nu ville man inte längre begravas hemma på familjens eller byns begravningsplats, utan på den av biskopen vigda jorden utanför kyrkan. Så blev det ett sätt att visa att man kan vara med i Guds rikes gemenskap vare sig man lever eller är död. Inför Gud är vi ändå tillsammans. Det har varit en stor tröst för många kristna.

Präster begravdes nära koret

Sockenprästen begravdes ofta inne i kyrkans kor. När man så småningom slutade begrava prästerna inne i kyrkan så blev det så nära koret det gick. Så är det också i Överjärna. Ute på kyrkogården, bakom koret, ligger prästgravarna. Jag har räknat att det idag finns sex gravstenar där efter präster.

Stormännens familjer, de som finansierat kyrkan, kunde också begravas inne i kyrkorummet så långt det fanns plats. En släkt i Överjärna verkade dock vilja ha ett eget kor med gravplats, det som nu alltså tjänstgör som sakristia.

Så gick åren under medeltiden. Fler helgonbilder sattes in, finare mässkrudar kom i bruk. Förmodligen också ett skrank mellan koret och kyrkorummet. Ovanpå skranket stod det stora korset som nu är tillbaka på samma plats i kyrkorummet.

Kyrkbänkar för långa predikningar

När man under 1600-talet började med långa predikningarna så blev det mer och mer vanligt att man satte in bänkar. Nu var undervisning och kunskap viktigt. Alla skulle kunna läsa och förstå. Hur skulle man kunna ha en kristen tro och man inte har kunskap? Och kunskap fick man genom att läsa och lära sig Luthers lilla katekes. Katekesen finns för övrigt än idag i våra moderna psalmböcker.

Fortsättning följer

En andra del av Järnas kyrkohistoria kommer i nästa Kyrkoblad.

Med verksamhet i hela världen

TEXT DANIEL CLAESSION

Har du hört talas om SKUT? Det står för Svenska kyrkan i utlandet. SKUT finns i 24 länder runt om i världen. Uppdraget är att finnas till för utlandssvenskar, turister med flera.

Svenska kyrkan finns i Europa, Asien, Australien och Nord- och Sydamerika. När man är utomlands kan man behöva en fast punkt i tillvaron där man kan känna sig hemma och få prata med någon svensktalande. Hos SKUT finns möjlighet att träffa nya vänner och uppleva gemenskap. Man kan också få stöd vid kriser eller andra svåra situationer.

Hitta till SKUT

I dag finns Svenska kyrkan etablerad på 42 platser i sammanlagt 24 länder. Dessutom firas gudstjänst på svenska regelbundet på ett 80-tal platser. Bara under förra året hade SKUTs lokaler hela 773 563 besök.

Gudstjänsten står i centrum av arbetet. Men omsorg om medmänniskan är också en viktig del av arbetet för Svenska kyrkans utlandsmedarbetare. Det enklaste

sättet att hitta till Svenska kyrkans olika utlandsförsamlingar är att besöka Svenska kyrkans webbsida. Här finns adresser, kontaktuppgifter och öppettider till alla utlandsskyrkor.

Stöd vid katastrofer

Det finns en stor förväntan på Svenska kyrkan att finnas till vid svåra händelser. Därför är många av våra utlandsmedarbetare specialutbildade för att kunna hjälpa drabbade och anhöriga. Arbetet sker i samarbete med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, UD, svenska ambassader och andra aktörer.

Ibland sker stora katastrofer. Händelser som tsunamin i Sydostasien, bombdåden på Bali och terrorattacken i New York är några exempel. Vid dessa tillfällen har Svenska kyrkans utlandsförsamlingar och medarbetare jobbat

intensivt med att hjälpa drabbade. Man har till exempel åkt dit hjälpbehov finns eller öppnat kyrkan mitt i natten för att finnas till hands för dem som behöver stöd och hjälp.

Giftermål utomlands

Funderar ni på att gifta er utomlands? I många av Svenska kyrkans utlandsförsamlingar kan präster viga par enligt svensk lag. Ta kontakt med den aktuella utlandsförsamlingen för att boka en vigsel.

I vissa länder har Svenska kyrkan ingen vigselrätt. Där är kyrklig välsignelse ett alternativ. Det är i stort sett samma ceremoni som vid en vigsel, men ges till par som har gift sig borgerligt. Mer information om vigsel i utlandet och kyrklig välsignelse finns på Svenska kyrkans webbsida: www.svenskakyrkan.se/iutlandet

Rådet för SKUT hade årsmöte i Vårdinge

TEXT TA ASCHAN

Rådet för Svenska kyrkan i utlandet, SKUT, höll sitt årsmöte i Vårdinge församling den 19 mars 2016.

Rådet är styrelsen för SKUT i Strängnäs stift. Det består av sju personer. Jan-Olov Andersson från Flo-da är ordförande. Deltagarna i årsmötet är mestadels ombud för SKUT i olika församlingar i Strängnäs stift. 29 ombud deltog vid årets möte.

Dagen började med smörgås och kaffe. Därefter leddes en mässa i kyrkan av SKUT-rådets präst Pierre Schelander från Strängnäs, assisterad av Liv Giertz. Hans Göthlin berättade om Vårdinge kyrka och dess historia.

Årsmötet avklarades ganska kvickt. Kommande verksamhetsår planeras en utbildning för ombud på Djupviks kursgård, förhoppningsvis tillsammans med ombud och styrelse från Linköpings stift. Det konstaterades att det är alldeles för många församlingar som inte har ett SKUT-ombud. Det är något varje pastorat bör göra något åt, tyckte de flesta.

Efter mötet serverade tre frivilliga från Vårdinge församling soppa med smörgås. De tackades med en applåd.

Annika Gustavsson från Kyrkokansliet i Uppsala talade om SKUT:s värdegrunder - Tro, Öppenhet och Hopp - och berättade lite om Svenska kyrkan i utlandet.

Tre rikskollekter till SKUT återstår under 2016. Dessutom har somliga församlingar även församlingskollekt, alltså föreslagen av församlingsråden.

Vid Paralympiska spelen i Rio 2016 kommer SKUT att närvara tillsammans med Norska kyrkan.

SKUT har en folder som visar var Svenska kyrkan i utlandet finns. Foldern har adresser och bra information. Den passar att ha med på resan, både för unga som ger sig ut i världen och för den vane turisten.

Under resten av eftermiddagen visades bilder från Strängnäs stifts utbildningsresa för ombuden till Paris och svenska kyrkan där. Svenska kyrkan i Paris hade väldigt många besökare efter terrordåden i Paris. Många sökte tröst.

Begravningsavgiften blir lika för alla

Från den första januari 2016 införs en enhetlig begravningsavgift i Sverige, efter ett beslut i riksdagen. Begravningsavgiften betalas av alla som är folkbokförda i Sverige och har en beskattningsbar inkomst. Tidigare har varje församling bestämt hur stor begravningsavgiften ska vara, baserat på de kostnader som församlingen har för detta arbete.

Börjar gälla 2017

Riksdagens beslut innebär att alla nu kommer betala samma procentsats av sin inkomst i begravningsavgift. Storleken på avgiften kommer att beslutas av Kammarkollegiet i november. Den nya enhetliga avgiften börjar sedan gälla från 2017.

Begravningsavgiften är inte kopplad till om du är medlem i Svenska kyrkan eller ej, den betalas av alla. Denna avgift används för att finansiera den begravningsverksamhet som Svenska kyrkan har i uppdrag av staten att ansvara för.

Detta ingår i avgiften

- * **Bisättningslokal** - lokal för visning och förvaring av den avlidne fram till begravning
- * **Transport** från bisättningslokal till dess att gravsättning skett (inom den egna församlingen)
- * **Gravsättning** - gravöppning, återfyllnad och iordningställande efter gravöppning
- * **Gravplats** under 25 år, eller plats i minneslund
- * **Kremering**

Bibelns röda tråd

TEXT MARKUS KLEFBECK * FOTO IKON

”Man ser inte skogen för alla träd.”

Detta är ett talesätt som kan tillämpas på bibeln. Det är nämligen lätt att i virrvarret av bibelns alla olika berättelser missa att det i bibeln finns en röd tråd. Bibeln innehåller 66 olika kanoniska böcker; 39 i Gamla Testamentet och 27 i Nya Testamentet. Dessa böcker tillhör vitt skilda stilar och ibland finns det också inom samma bibelbok texter av olika karaktär. Allra tydligast blir nog mångfalden i Gamla Testamentet, men den finns även i Nya Testamentets evangelier och brev.

Vill man hitta den röda tråden och förstå bibeln är det en god början just att försöka se vilken typ av text det är man läser. Är det t.ex. en liknelse eller återger den verkliga händelser? Men det är också viktigt att se var i bibeln själva texten finns. Det är t.ex. så att de många reglerna om tillåten och förbjuden mat i Gamla Testamentet inte är bindande för den kristna kyrkan utan bara för det judiska folket.

Dold bakom bibelns alla olika böcker från skilda litterära genrer finns det dock en röd tråd. Gud har skapat världen, men när det onda kommer in i världen sätter han igång sin räddningsplan genom att välja ut det judiska folket. I detta folk låter han sedan sin son, Jesus Kristus, födas för att försona världen. Efter sin uppståndelse sänder Jesus sedan ut apostlarna för att göra alla folk till lärjungar. Ibland brukar man kalla detta för timglasmodellen: Det börjar brett med att Gud skapar världen och hela mänskligheten, sedan smalnar det av med utväljandet av det judiska folket och sedan sändandet av Jesus, men sedan vidgar det sig igen när Jesus sänder ut de tolv apostlarna till att missionera för alla folk.

En annan hjälp får vi genom kyrkoåret. De olika helgdagarna har alla sina olika teman, men där finns också en röd tråd. Texterna som läses i våra gudstjänster ingår i den så kallade evangelieboken (som brukar finnas längst bak i psalmböckerna) och de texterna är ett urval som fokuserar på det väsentliga. Genom att gå i kyrkan eller läsa de olika texterna i evangelieboken får vi hjälp att se bibelns röda tråd

och inte minst se hur Jesus är förutspädd i Gamla Testamentets profetior, som sedan infrias i evangelierna.

Ett annat hjälpmedel är kyrkans trosbekännelse. Den är en slags systematisering av den bibliska historien och lyfter fram det väsentliga. Där talas om att Gud skapat världen, att han sänt sin son Jesus Kristus och vad denne har gjort för oss människor, och sist kommer den helige Ande som leder kyrkan fram till Kristi återkomst och världens nyskapelse.

När du läser din bibel, försök då att undvika att virra bort dig bland alla olika berättelser och genrer. Vill du själv läsa bibeln, börja gärna med att läsa något av de fyra evangelierna, eller läs de olika texterna som ingår i psalmbokens evangeliebok. Fundera på vilken typ av text du läser och försök att ha kyrkans trosbekännelse som en slags karta som ger de stora perspektiven. Detta som några tips för att du ska se bibelns röda tråd och inte låta alla träden skymma skogen.

Markus Klefbeck, komminister

Gröna skyltar på kyrkogårdarna

Kyrkogårdsförvaltningen uppdaterar gravboken och har därför satt upp gröna skyltar intill gravstenen på vissa gravplatser, med uppmaningen att kontakta förvaltningen. Har du en gravplats utan gravsten, vänligen kontakta oss.

För att gravböckerna ska bli ordentligt uppdaterade vill kyrkogårdsförvaltningen komma i kontakt med gravrättsinnehavare, anhöriga eller andra som känner till något om anhöriga till dem som är gravsatta på gravplatsen.

Före den 1 april 1991 fanns ingen skyldighet för gravrättsinnehavare att anmäla sitt gravrättsinnehav till huvudmannen för begravningsverksamheten. Huvudmannen hade inte heller några bra rutiner för att samla in sådana uppgifter.

Får kyrkogårdsförvaltningen inte kontakt med anhöriga under de två år som skylten är utplacerad finns det risk för att gravplatsen kommer att betraktas som återlämnad till huvudmannen. Det kan medföra att gravanordningen/gravstenen tas bort.

Hör gärna av dig till kyrkogårdsförvaltningen om du har några frågor. Telefon 08-551 782 14 (vardagar 10.00-12.00 samt 13.00-14.30) eller via mail till emma.mathiasson@svenskakyrkan.se.

Sommarkonsserter i Vårdinge kyrka

Välkommen till Vårdinge kyrka i sommar. En gång i månaden anordnar vi en sommarkonsert med duktiga musiker och sångare.

16 juni kl 19.00

**Med en blomster-
bukett i min famn**

Christine Ankarswärd, sång
Helena Wanrud, sång

21 juli kl 19.00

Mellan himmel och jord

Rasmus Ringborg, sång
Samuel Edvardsson, gitarr

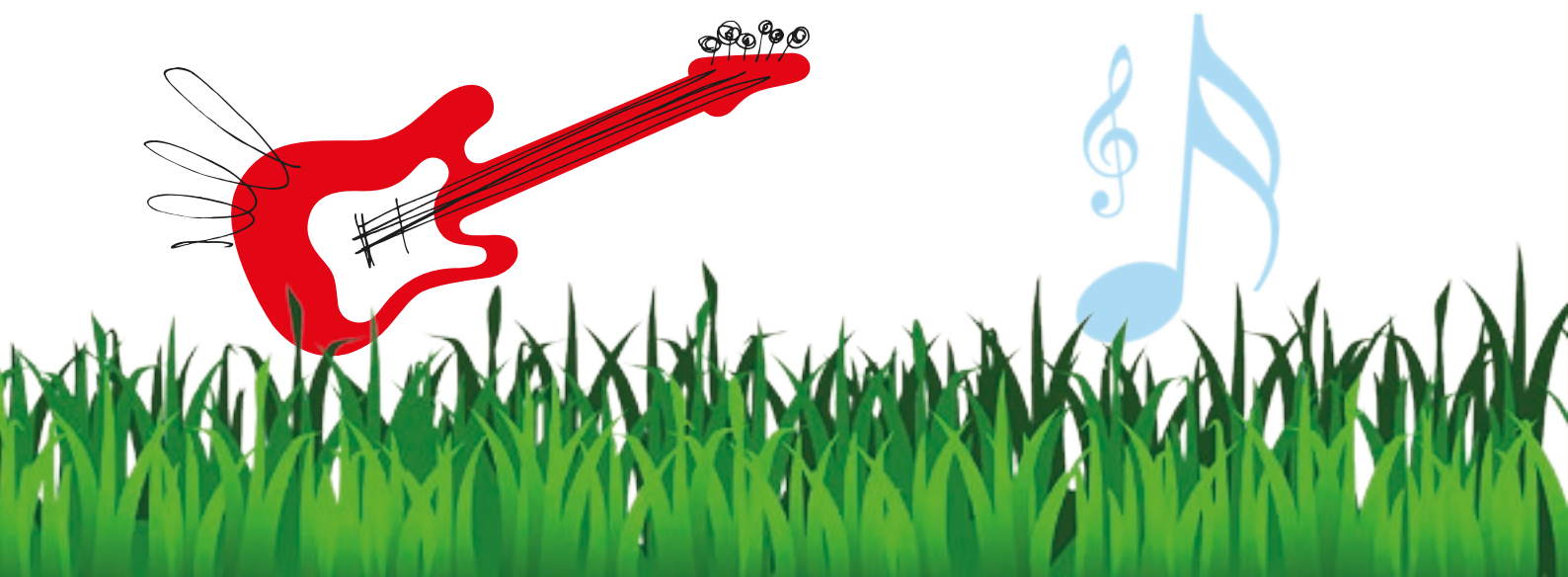

18 augusti kl 19.00

Sommarfyrverkeri

Anton Lövestedt, trumpet
Jolanda von Arx, flöjt
Martin Olsson, orgel och piano
Agneta Axelson, sång
Fredrik Halldorf, sång

Sommarmusik i Järna församlingar

Minns vårt 1900-tal 12 juli kl 19.00
[Ytterjärna kyrka](#)

Patrik Ahlberg arbetar som flöjtist inom Svenska kyrkan. Hans Wikström är bl.a. pianist vid Folkoperan och Opera på skäret. Denna kväll spelar de tillsammans med fem andra musiker.

Trio Frottola 19 juli kl 19.00
[Överjärna kyrka](#)

En ensemble med en repertoar som sträcker sig från medeltid till tidig barock. Markus Eriksson spelar viola da gamba, Cecilia Hage sjunger och Torbjörn Söderquist spelar luta.

Vår musikaliska värld 26 juli kl 19.00
[Ytterjärna kyrka](#)

Musikaliska pärlor från olika tider, nyskrivet som traditionellt. Vacker musik för öppna sinnen. Möt vals, möt Django och möt Bach. Erika Nilsson, flöjt och Ari Stockås, gitarr.

Utsikt mot Norden 2 augusti kl 19.00
[Överjärna kyrka](#)

Denna tisdag gästas Søren Wendt oss i Överjärna kyrka. Han spelar harpa och sjunger.

Sång utan gräns 9 augusti kl 19.00
[Ytterjärna kyrka](#)

Agneta Axelson - sång
Fredrik Halldorf - sång
John Beck - piano och orgel

Bland pionjärer och prinsessor 16 augusti kl 19.00
[Överjärna församlingshem](#)

Följ med Oskar Ekberg på upptäcktsfärd på okända stigar i den svenska pianolitteraturen. Vi får bl.a. höra sällan spelad klavermusik och musiktycken till och av medlemmar av kungahuset.

Nya sånger 23 augusti kl 19.00
[Ytterjärna kyrka](#)

Jonas Holmberg, sång
Mathias Alogtsson, piano
Svante Söderqvist, bas

Gudstjänster i sommar

Ändringar i kalendariet kan förekomma. Se uppdateringar på vår webbsida och på Facebook.

Juni

Söndag 5 juni

Överjärna kyrka: 11.00 Gudstjänst
Ytterjärna kyrka: 9.30 Högmässa
Vårdinge kyrka: 11.00 Högmässa

Tisdag 7 juni

Ljungbackens äldreboende: 10.30
Andakt

Söndag 12 juni

Överjärna kyrka: 11.00 Högmässa

Tisdag 14 juni

Ljungbackens äldreboende: 10.30
Mässa

Söndag 19 juni

Överjärna kyrka: 11.00 Högmässa
Ytterjärna kyrka: 9.30 Högmässa
Vårdinge kyrka: 11.00 Högmässa

Tisdag 21 juni

Ljungbackens äldreboende: 10.30
Andakt

Midsommardagen 25 juni

Ytterjärna kyrka: 11.00 Friluftsguds-
tjänst vid kyrkan
Vårdinge kyrka: 15.00 Friluftsguds-
tjänst

Tisdag 28 juni

Ljungbackens äldreboende: 10.30
Andakt

Juli

Söndag 3 juli

Överjärna kyrka: 11.00 Högmässa
Ytterjärna kyrka: 9.30 Gudstjänst
Vårdinge kyrka: 11.00 Gudstjänst

Tisdag 5 juli

Ljungbackens äldreboende: 10.30
Andakt

Söndag 10 juli

Överjärna kyrka: 11.00 Högmässa
Ytterjärna kyrka: 14.00 Högmässa
Vårdinge kyrka: 11.00 Högmässa

Tisdag 12 juli

Ljungbackens äldreboende: 10.30
Mässa

Söndag 17 juli

Överjärna kyrka: 11.00 Gudstjänst
Ytterjärna kyrka: 9.30 Högmässa

Tisdag 19 juli

Ljungbackens äldreboende: 10.30
Andakt

Söndag 24 juli

Överjärna kyrka: 11.00 Högmässa
Ytterjärna kyrka: 14.00 Högmässa
Vårdinge kyrka: 11.00 Gudstjänst

Tisdag 26 juli

Ljungbackens äldreboende: 10.30
Andakt

Söndag 31 juli

Överjärna kyrka: 11.00 Högmässa
Molstaberg: 15.00 Friluftsgudstjänst

Augusti

Tisdag 2 augusti

Ljungbackens äldreboende: 10.30
Andakt

Söndag 7 augusti

Överjärna kyrka: 11.00 Högmässa
Vårdinge kyrka: 11.00 Högmässa

Tisdag 9 augusti

Ljungbackens äldreboende: 10.30
Andakt

Söndag 14 augusti

Överjärna kyrka: 11.00 Gudstjänst
Ytterjärna kyrka: 9.30 Högmässa
Vårdinge kyrka: 11.00 Gudstjänst

Tisdag 15 augusti

Ljungbackens äldreboende: 10.30
Mässa

Söndag 21 augusti

Överjärna kyrka 11.00 Högmässa
Vårdinge kyrka 11.00 Konfirmation

Tisdag 23 augusti

Ljungbackens äldreboende: 10.30
Andakt

Söndag 28 augusti

Överjärna kyrka: 11.00 Högmässa
Ytterjärna kyrka: 9.30 Högmässa

Tisdag 30 augusti

Ljungbackens äldreboende: 10.30
Andakt

Tips!

Klipp ut denna sida och
sätt upp på kylskåpet.

Syförening skänkte processionsstavar

TEXT INGA JANSSON, SYFÖRENINGENS ORDFÖRANDE

Söndagen den 29 december 2015, inför första advent, fick Överjärna kyrkliga syförening vara med och skänka en gåva till Överjärna kyrka.

Gåvan bestod av två processionsstavar för ljushållare. De är gjorda i blankpolerad mässing med rundstav och fot av furu. Stavarna överlämnades av Inga Jansson och Elsa Karlsson.

Det är alltid trevligt när vi får vara med och skänka gåvor till vår egen församling och kyrka.

En lyckad julbasar

TEXT INGA JANSSON

Även 2015 hade Överjärna kyrkliga syförening sin traditionella julbasar och precis som vanligt kom mycket folk för att köpa lotter, tomtar, alster på vår mycket populära auktion, hembakat bröd med mera. Det serverades kaffe med dopp och stämningen var på topp.

Kyrkoherde Sven Alberius höll en andakt inför första advent. Därefter fick vi lyssna på två flickor från Nykvarn, Nathalie och Nelly, som sjöng mycket vackra sånger inför julen. När kvällen var över kunde syföreningen glädjas åt det mycket goda resultatet 29 758 kronor, som blir till hjälp för många nödlidande människor i vår värld.

Vi vill passa på att tacka alla församlingsbor och övriga personer som hjälpte oss genom att skänka gåvor och besökte julbasaren. Ni betyder mycket för alla i syföreningen och vårt hjälparbete. Tusen tack, hälsar hela syföreningen!

Betala med Swish eller kort

Under våren har vi introducerat två nya betalningsmöjligheter på expeditionen. Nu kan du även betala med kort eller via mobil-tjänsten Swish.

Vi går mot ett allt med kontantlöst samhälle. Därför är vi glada att nu även kunna erbjuda betalning med vanliga betalkort och via mobilbetalningstjänsten Swish.

Du som hyr våra lokaler, eller köper böcker, ljus, vykort och andra presenter, kan nu betala med kort, via Swish eller med kon-

tanter. Swish går även att använda som betalmedel vid soppluncher eller på öppna förskolan.

För att använda Swish behöver du ha en smartphone och mobilt BankID. Aktivera tjänsten Swish i din internetbank och ladda sedan ner appen i din telefon. Vårt Swishnummer är **123 114 87 09**.

Församlingsresa 12 september

Följ med på en församlingsresa till Linköpings domkyrka, måndagen den 12 september. Resan kostar 300 kronor. Lunch, kaffe och guidning ingår.

Anmäl dig senast den 31 augusti till församlingsexpeditionen, telefon 08-551 747 20. Har du frågor, kontakta diakon Jenny Heickell, telefon 08-551 782 17. Se mer information på våra affischer vid kyrkorna och församlingshemmet.

Välkommen att bli medlem

Nära 66 procent av Sveriges befolkning är medlemmar i Svenska kyrkan. Och det är vi väldigt glada för! Är du inte redan medlem är du varmt välkommen att bli det.

Att vara medlem

Som medlem i Svenska kyrkan

- Kan du gifta dig och bli begravd i kyrkan
- Bidrar du bland annat till verksamhet för barn och unga, körer, familjerådgivning och jourhavande präst
- Är du med och stöttar samhällets mest utsatta, både i Sverige och utomlands
- Bidrar du till att Sveriges kyrkobyggnader bevaras och att kulturhistoriska värden förs vidare till kommande generationer

Fyll i talongen nedan och skicka den till oss, så får du en inträdesblankett. Välkommen till Svenska kyrkan!

Jag vill gå med i Svenska kyrkan

Namn

Gatuadress

Postnummer och ort

Telefonnummer

Klipp ut talongen och skicka till

Järna-Vårdinge pastorat
Kyrkvägen 10
153 32 Järna

Du får då hem en inträdesblankett och ett frankerat svarskuvert. Fyll i blanketten och skicka till oss.

Du kan även anmäla dig direkt på vår webbsida, eller ringa vår expedition på telefon 08-551 747 20.

Svenska kyrkan
JÄRNA-VÅRDINGE PASTORAT